

Woord vooraf

We geven een reflectie op de hoofdstukken 1 en 4, overeenkomstig het behandelvoorstel, maar die hoofdstukken kunnen wij niet los zien van de andere hoofdstukken. We maken een uitstapje naar het voorwoord en maken koppelingen met de strategische onderzoeksvragen in hoofdstuk 5. We geven dit in onze spreektekst duidelijk aan.

1. Inleiding

Een visie geeft de ontwikkelrichting op hoofdlijnen aan. Een visie geeft houvast voor de (grotere) gemeentelijke opgaven, maar is noodgedwongen weinig concreet. Zo ook de strategische visie die nu ter bespreking voorligt.

2. Reflectie op Voorwoord

We staan voor keuzes die de toekomst van onze gemeente bepalen. In het voorwoord (blz. 4) schrijft de burgemeester dat we samen een '*mooi en krachtig Schouwen-Duiveland*' maken. Hij wijst op ingrijpende onderwerpen zoals vergrijzing, verduurzaming en klimaatverandering.

Het stimuleren van klimaatadaptatie mag hier wat ons betreft aan toegevoegd worden.

De Partij van de Arbeid onderschrijft het uitgangspunt van brede welvaart voor onze inwoners. Leven, wonen en werken duurzaam in balans. Hierbij gaat het zeker niet alleen om materiele welvaart maar juist ook om huisvesting, onderwijs, milieu, sociale relaties, veiligheid en welzijn.

Voor ons houdt dit ook in:

- Gelijke kansen voor onze inwoners;
- Stimuleren van onze inwoners om actief mee te doen;
- Bevorderen van de zelfredzaamheid;
- Goed, bereikbaar en inclusief onderwijs;
- Helpen van inwoners die niet goed voor zichzelf kunnen zorgen of opkomen;
- Vertrouwen in onze inwoners, ondernemers en organisaties en
- Eenvoudige, begrijpelijke en uitvoerbare regels met ruimte voor individueel maatwerk (de menselijke maat).

Deze punten worden door heel de raad onderschreven want ze zijn opgenomen in het raadsakkoord. Naar onze mening verdienen deze punten ook een plek in de strategische visie.

3. Reflectie op Hoofdstuk 1:

Brede welvaart in 2040: Leven, wonen en werken duurzaam in balans

Groei inwoneraantal

Met onze 'verantwoorde groei' ligt het groeipercentage ruim boven het verwachte landelijk gemiddelde. Verantwoord groeien is dus een grote ambitie!

Verantwoord groeien (blz. 10) wordt uitgelegd om de dubbelde vergrijzing te keren. Wij begrijpen deze motivatie maar volgens ons is het meer: groei is nodig om voorzieningen in stand te houden. Dan gaat het niet alleen om zorgvoorzieningen. Het gaat ook om scholen, gemeenschapsvoorzieningen, sportvoorzieningen, culturele voorzieningen.

Er wordt gesproken over 'goede voorzieningen', maar wat zijn 'goede voorzieningen'?

We moeten ook realistisch zijn. Groei biedt geen garantie voor behoud van fysieke winkels. (Zie de zin '*De grotere kernen hebben een aantrekkelijk winkelgebied dat ook in de toekomst behouden blijft, mede door de groei van het aantal inwoners.*' blz. 29). Online bestellen (digitalisering) is niet meer weg te denken, waardoor het voor fysieke winkels moeilijker wordt om een boterham te blijven verdienen.

Nieuwe inwoners aantrekken is prima maar vergeet niet ook te investeren in het 'blijfklimaat'. Hoe houden we jonge mensen vast?

Wij stellen voor de strategische onderzoeksvraag 1 over duurzame groei (blz. 33) uit te breiden met de vraag hoe de uitstroom van jonge inwoners kan worden beperkt.

Naast '*een oase van rust tussen de stedelijke netwerken rond Rotterdam, Breda, Antwerpen en Gent*' (blz. 15) dient onze gemeente ook meer aandacht te hebben voor de wensen en behoeften van jonge inwoners (jongerencultuur, uitgaansleven). Wij vrezen dat het daarbij niet behulpzaam is om Schouwen-Duiveland als een '*oase van rust*' te profileren. Jongeren denken bij een '*oase aan rust*' mogelijk aan een saaie leefomgeving.

Wat ons betreft dient nog eens kritisch naar deze formulering te worden gekeken.

Brede welvaart

Goed om te lezen (blz. 10) dat de gemeente zoekt naar nieuwe vormen van samenwerking met inwoners, ondernemers en organisaties. We zijn het eens dat dit vraagt om een gemeente die verbindt, faciliteert en durft los te laten (blz. 11).

Wij zien in 2040 dat inwoners en gemeenschappen zelf het heft in eigen handen nemen met een gemeentelijke overheid die ze daarvoor ruimte en vertrouwen geeft. Er is zoveel kennis in onze samenleving! Maak daar gebruik van. Niet alles gedetailleerd vastleggen maar ruimte voor vernieuwing. Dat biedt kansen. Geef vertrouwen, experimenteer en leer!

Digitalisering

In '*Een verhaal uit de toekomst*' (blz. 12) staat: "*Via de buurtapp zie je dat je oude buurvrouw hulp nodig heeft.*" Volgens ons is dit nu al 'oude' technologie. Wij zouden er niet vreemd van opkijken, zonder hieraan een voorspelling te koppelen, dat in 2040 kunstmatige intelligentie door middel van sensoren/patroonherkenning al door heeft dat de buurvrouw hulp nodig heeft, zelfs voordat ze het zelf weet!

Kunstmatige intelligentie staat maar één keer in de visie genoemd, dat lijkt een ondergewaardeerde rol. Wij zijn van mening dat de rol van kunstmatige intelligentie én het veilig en verantwoord gebruik betrokken dient te worden bij de beantwoording van de strategische onderzoeksvragen.

Wij zijn benieuwd hoe andere fractie hier tegenaan kijken.

Deel 2 van de vergadering.

4. Reflectie op hoofdstuk 4:

Van visie naar strategie.

Wonen

Een rekensom: het huidige aantal inwoners is ruim 34.000. In de periode tot 2040 groeien naar 40.000 tot 50.000 inwoners betekent de komende 15 jaar een gemiddelde groei van 400 tot 1.000 inwoners per jaar. Dit vraagt om meer woningen, veel meer woningen! Betaalbaar, duurzaam, levensloopbestendig en aansluitend op de vraag/behoefte. Een bouwopgave die vraagt om duidelijke uitgangspunten van de gemeente. Niet wachten op plannen van projectontwikkelaars en een afhankelijke opstelling. Deze bouwopgave vraagt om regie en lef van de gemeente met ruimte voor allerlei woonconcepten (kleiner wonen, wonen in combinatie met 'omzien naar elkaar').

Gaan we hierbij uitsluitend uit van het bouwen van grondgebonden woningen? Woningen met een tuin? Onlangs heeft de raad, op voorzet van het CDA, gediscussieerd of ouderen wel op woningen met een tuin zitten te wachten. Uit recent onderzoek zou blijken dat ouderen meer zien in een balkon of fijn terras. Dat zou de noodzaak met zich mee kunnen brengen om appartementen te bouwen en daarmee beperkt de hoogte in te gaan. Zie de mooie voorbeelden in Zierikzee en Burgh-Haamstede.

Deze vraag is technisch gesteld.

Onze vraag of het bouwen van de juiste woningen, aansluitend op de behoefte, onderdeel uitmaakt van de strategische onderzoeksvraag 1: duurzame groei is door het is positief door het college beantwoord.

Deze vraag vervalt vanwege de beantwoording van het college.

Wij verzoeken het bouwen van de juiste woningen (bouwen naar behoefte) op te nemen onder onderzoeksvraag 1: duurzame groei.

En dan misschien wel de belangrijkste vraag: waar gaan we deze woningen bouwen? Dat redden we volgens ons niet binnen de zogenaamde structuurversterkende plekken in onze steden en dorpen of aan de randen daarvan.

Gaan we bouwen in het buitengebied? In *'Een verhaal uit de toekomst, een dag op Schouwen-Duiveland in 2040'* (blz. 12) lezen we over nieuwe woonwijken tussen Zierikzee en Bruinisse.

Technische vraag gesteld over de status van het verhaal.

Het college geeft aan dat het verhaal een samenvattende weergave is van de inhoudelijke onderdelen van de strategische visie. Wij concluderen dat de inhoud van het verhaal nog wordt aangepast naar aanleiding van de input die vanavond door de commissie wordt gegeven.

In de visie staat dat de groeiambitie vraagt om 'een zorgvuldige inbedding in het landschap' (blz. 21) en 'Activiteiten worden uitsluitend ingepast wanneer de landschappelijke kwaliteit niet wordt aangetast of juist versterkt wordt.' (blz. 26)

Dergelijke stellige uitspraken, die de mogelijkheden om te bouwen beperken, mogen wat ons betreft uit de visie geschrapt worden (ze staan op meerdere plekken in het concept.) Het is nu een beetje de kool en de geit sparen, geen keuze durven maken. Woningbouw is onlosmakelijk gekoppeld aan de inwonersgroei.

Laten we eerlijk en duidelijk zijn: wij verwachten dat bouwen in het buitengebied nodig is om aan de bouwopgave te kunnen voldoen. We zijn benieuwd hoe de andere fracties hierover denken. Graag een reactie.

Toerisme

In deze visie wordt de gemeente gepositioneerd als mooi en krachtig wooneiland. We nuanceren het tot nu toe uitgevante beeld van Schouwen-Duiveland als vakantie-eiland met een florerende water economie. De nieuwe positionering is helemaal prima! De visie gaat over de huidige en al onze toekomstige inwoners, inclusief statushouders en vluchtelingen, arbeidsmigranten, waarbij onze toeristen welkom blijven.

Het draagvlak voor toerisme staat inmiddels onder toenemende druk. Ongeveer de helft van onze inwoners steunt het toerisme nog volledig. De andere helft vindt dat de leefbaarheid door het toerisme wordt aangetast en de balans tussen toerisme en permanent wonen zoek is.

Wij stellen voor om in de visie duidelijk aan te geven dat we niet streven naar uitbreiding van verblijfsrecreatie maar naar maximaal gelijkblijvende omvang daarvan met een kwalitatief en divers aanbod.

Een logisch gevolg van dit voorstel is dat de koppeling tussen verduurzaming van vakantieparken volledig wordt losgekoppeld van uitbreiden met toeristische eenheden.

Bestaanszekerheid

In de visie staat (blz. 23): "We streven ernaar dat elke inwoner op ons eiland in 2040 bestaanszekerheid heeft: mee kunnen doen in de samenleving, woonruimte, toegang tot onderwijs en voldoende inkomen."

Wij stellen voor deze zin stelliger te schrijven: "Elke inwoner kan in 2040 mee doen in de samenleving, beschikt over woonruimte, geniet onderwijs en heeft voldoende inkomen."

Bij onderwijs gaat het voor ons om inclusief onderwijs en gelijke kansen.

Inclusief onderwijs is een onderwijssysteem waarbij alle kinderen zoveel mogelijk samen naar dezelfde school of leeromgeving in de buurt gaan. Ook als ze extra ondersteuning nodig hebben. In 2035 hebben de meeste scholen inclusief onderwijs gerealiseerd. Dit betekent dat er meer door instanties wordt samengewerkt. In de concept visie vinden wij geen toekomstvisie op het onderwijs en voorschoolse voorzieningen.

Technische vraag over gesteld.

Het college geeft aan dat gewerkt wordt aan een visie en doelstellingen op het gebied van opvoeden en opgroeien. Deze strategische visie biedt daarvoor een kapstok. Wij zijn benieuwd naar deze toekomstvisie voor het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen. Wij hopen daarin terug te zien dat voorschoolse voorzieningen voor alle kinderen tussen de 2 en 4 jaar gratis zijn te bezoeken.

Arbeidsmarkt

“Voor het aantrekken van nieuwe bedrijven richten we ons op bedrijven die passen bij de kwaliteiten van ons eiland en een aanvulling vormen op wat er al is.” (blz 29) Is dat het juiste uitgangspunt? Moet de focus niet liggen op het aantrekken van bedrijven die passen bij al onze huidige en vooral bij de nieuw aan te trekken (jonge) inwoners?

Technische vraag over gesteld.

(Nieuwe vormen van) werkgelegenheid maken onderdeel uit van de strategische onderzoeksvraag 1: duurzame groei. Wij vragen bij de uitwerking van deze onderzoeksvraag in te gaan op de hiervoor vermelde focus.

Bereikbaarheid

Voor de digitale bereikbaarheid (blz. 27) investeren we in een netwerk van snel internet. Dat is nodig ook want ook hier gaan de ontwikkelingen razendsnel. 6G, een draadloos netwerk met nog hogere snelheden en capaciteiten, komt er alweer aan (naar verwachting rond 2030). Voor het buitengebied kunnen wij ons voorstellen dat de focus ligt op de ether.

De verbinding van Schouwen-Duiveland moet worden verbeterd, onder andere door ‘*verbetering van de Midden Zeeland Route*’.

Onze voorkeur is om de bereikbaarheid te verbeteren door de inzet van duurzame collectieve vervoersmogelijkheden.

Gelet op het belang van bereikbaarheid op, van en naar Schouwen-Duiveland stellen wij voor hierover een extra strategische onderzoeksvraag te formuleren. Staan de andere fracties achter dit voorstel?

Verwachtingen

Tenslotte vragen wij aandacht voor het volgende.

De realisatie van de visie vraagt niet alleen wat van de gemeente maar ook van de inwoners, organisaties en bedrijven. Bij de ene activiteit zal de gemeente de regie pakken, bij een andere de inwoners, een organisatie of een bedrijf. Dat vraagt om beantwoording van de vraag: wie is of neemt verantwoordelijkheid?

Deze vraag is technisch gesteld.

Goed om in de beantwoording van onze technische vraag te lezen dat de verantwoordelijkheden en samenwerking onderdeel uitmaakt van de uitwerking van de strategische onderzoeksvragen.

23 januari 2025
Corina van der Vliet
Henny Keereweer

